

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

MELYEKEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 3 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 H.

VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 H.

Feloldó szerkesztő és lapkiadó: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debreczen, Főútr. Biedermaan-palota, földszint, az udvarban hátul.

A polgármesterek értekezlete.

Debreczen, május 19.

Országos fontosságú dolgokat tárgyalt le tegnap a magyar törvényhatósági városok debreceni értekezlete. Nagy komolysággal és higgadtsággal pergett le a konferencia, a melyre hetek óta készültek a polgármesterek. Kifejtették már újságunkban, hogy miniszteri deputációkkal a városok ügyét elintézni nem lehet és a mi állásfoglalásunknak fényes igazságot adott a tegnapi polgármesterei kongresszus, a mely a városi autonómia mellett lánzdását tört, sőt a főispáni állás feleslegességét is erős érvekkel igazolta be.

Elmondhatjuk, hogy a polgármesterek debreceni értekezlete nem lesz eredménytelen, mert nem a szó hatalmával, nem a dikciók fenszárnyalásával, hanem komoly, pozitív határozatokkal fognak eredményt szerezni a városok régi kívánságainak.

Az ülés lefolyásáról tudósítunk az alábbiakat jelenti:

Az értekezlet.

A városháza nagytermében reggel 9 órakor kezdődött a tanácskozás.

Zechmeister Károly győri polgármester elnökölt az értekezleten. Melegen üdvözölte a jelenlevőket, majd hosszabban fejtegette a kongresszus jelentőségét és végül higgadt, nyugodt tanácskozásra kérte fel a jelenlevőket.

Az elnöki megnyitó után Kovács József polgármester szívélyes, meleg szavakkal üdvözölte Debreczen falai között a város nevében a polgármestereket és áldást, sikert kívánt az értekezlet működésére.

Ezután Komlóssy Arthur alelnöki állásának betöltéséről intézkedett az értekezlet.

Az értekezlet Komlóssy Arthurnak, Bernády György marosvásárhelyi polgármesternek indítványára eddigi működéséért köszönetet szavaz és ugyancsak Bernády ajánlatára az alelnöki tisztségre

egyhangulag, lelkesedéssel Kovács József debreceni polgármestert választott meg.

Zechmeister elnök jelenti, hogy azt a határozatot, melyet a városok vagyoni viszonyainak rendezése ügyében az előbbi értekezletek hoztak, a megállapodás értelmében márc. 17-én küldöttség adta át a belügyminiszternek.

Külön városi törvény.

Tóth Pál dr. szegedi főjegyző ösmert, lapunk esütörtöki számában közölt memoranduma került elő. Tóth Pál dr. röviden elmondja a fontos és a városok önkormányzati jogaiért felszólaló külön városi törvény alkotását kívánó memorandum keletkezésének történetét és felhívja az értekezletet, határozzon felette.

Elnök felteszi a kérdést a tárgyalás iránt.

Brolly Tivadar pozsonyi polgármester azt óhajtja, hogy a bevezető részbe vételessék be: a „történelmi fejlődésre tekintettel.”

Geml József temesvári főjegyző azt indítványozza, hogy a munkát osszák fel közjogi, szervezeti, háztartási részre és külön-külön olyan munkamegosztást kövessünk, hogy azt külön-külön dolgozzák fel.

Institúrisz aradi polgm. azt indítványozza, hogy ne memorandum, hanem jegyzőkönyvek alakjában terjesszessék fel a megállapodás.

Nendtvich pécsi főjegyző szintén azon nézetben van, hogy ne memorandum alakjában terjesszessék fel a határozatot, hanem a főbb irányelveket megszövegezve terjesszessék azt a törvényhatóságok elé.

Bernády György m.-vásárhelyi polgármester szintén a mellett van, hogy terjesszék ki a részlet kérdésekre.

Abrahám László főügyész nem vitatja, hogy az értekezletnek ne lenne joga memorandumot felterjeszteni, de az csak kérvényezési erővel bírna. Javasolja az itteni megállapodásokat a törvényhatóságokkal is tárgyalassák le, így nagyobb sulya lesz.

Meskó bajai tanácsnok indítványozza, hogy a főbb irányelvek kidolgozására bizottság küldessék ki és annak megállapodása közöltessék a törv. hatóságokkal.

Heine Hugó orsz. képviselő amellelt van, hogy jegyzőkönyvi megállapodások közöltessenek a törv. hatóságokkal és egy kodifikáló-bizottság dolgozzon ki törvényjavaslatot.

Brolly Tivadar indítványozza, állapítsák meg a főbb elveket, közöljék a törvényhatóságokkal, az tárgyalja le és egy városok kongresszusán állapítsák meg

a véghatározatot és azt terjesszék fel kormányhoz.

Abrahám László főügyész újra amellelt érvel, hogy adják ki megbeszélés végett a törv. hatóságoknak.

Nendtvich pécsi főjegyző újabb felszólalása után kimondotta az értekezlet, hogy a memorandum részletes tárgyalásába belebocsátkozik, a főbb principiumokat itt letárgyalják, de azt egyelőre függőben tartják, vajjon innen memorandum alakjában terjesszessék-e fel, vagy közöltessék a törvényhatóságokkal.

Ezután megkezdték a részletes tárgyalást.

Első része a memorandumnak a községi szervezet volt. Erre nézve azt határozták, hogy a községi szervezetet az állami törvény keretén belül óhajtják saját autonómiájuk jogkörében megállapítani.

Legfontosabb része a memorandumnak az önkormányzat. A memorandum követeli az önkormányzati jognak a legszélesebb maderben való kiterjesztését.

Az értekezlet egyhangulag meg egyezik abban, hogy ezt követelni a városoknak egyik legfontosabb teendője.

Az állami anyagi teendők megtérite is fontos része a memorandumnak. Ez a pont kiakarja mondani, hogy az állam a városok által végeztetett városi teendőkért anyagi kárpótlást nyújtson.

Ehhez a kérdéshez hozzászólt dr. Thaly Kálmán is, a ki a követelés jogosága mellett érvelt és biztosította az értekezletet, hogy a parlamentben is melegen támogatni fogja ezt az óhajt.

A törvényhatóságok gyakorló szervezetére tértek ezután. Négy hatóságot állapít meg és pedig:

1. A városi lakosság képvisellete.
2. Városi tanács.
3. A polgármester.
4. A rendőrfőkapitány.

Az értekezlet elhatározta, hogy a városok ügyeit a városi lakosság képvisellete vezeti a mellé rendelt hatóságok útján, a hatóságok szervezetét azonban nem állapítja meg.

Közgyűlési ügy.

Brolly pozsonyi polgármester szerint elegendő lenne, ha minden 1000 polgárt egy ember képviselne a törvényhatóságokban.

Thaly Kálmán felvilágosítást kér vajjon a felhozott számadatban a virilisták és a választottak is bele vannak-e számítva.

Zeichmeister elnök: Igen. 250 ember után van számítva 1 képviselő, tekintet nélkül arra virilis-e vagy választott-e?

Michelstädter Utóda

kizárólag CZIPŐ raktár

Debreczen, Piacz-utca 40. sz., Arany János-utczával szembe.

Juhász Mihály hódmezővásárhelyi polgármester ennél a pontnál kimondani óhajtja, hogy a törvényhatósági-bizottság tárgyalási nyelve kizárólag csak magyar legyen.

Zeichmeister elnök nem tartja tanácsosnak, hogy a nyelvi kérdések felett tárgyalást folytassunk. A nagygyűlés ilyen értelemben határoz.

Veifert Károly Versec polgármestere szerint 500 ember után kellene egy képviselőt választani.

Végül kimondják, hogy a képviselők számainak leszállítását kívánatosnak tartják, de a számarányt sem állapítják meg.

A legtöbb adót fizetőkről, a virilisekről szól a következő pont.

A felirat a virilista intézményt fentartani óhajtja.

Brokly pozsonyi polgármester szerint a megyékben van létjogosultsága a virilista intézménynek, de a városokban nincs. Kívánja, hogy a választás ne kerületenként, hanem a választó polgárok összessége által történjék.

Thaly Kálmán azt fejtegeti, hogy a virilisek legtöbb esetben és sok helyen csak kerékkötői a haladásnak, a nemzetiségi vidékeken pedig a magyarosodásnak is, de nagyobb magyar városokban már másként áll a dolog. A tárgyalásoknál ezt szem előtt tartandónak ajánlja.

Veifert verseci polgármester a virilista intézmény mellett szól.

Kada Elek keeskeméti polgármester az esetben fogadná el a virilisek eltörlését, ha bizonyos társadalmi osztályok képviselői joga bármely módon biztosíthatnák.

Szünet alatt a polgármesterek testületileg tisztelegtek Zechmeister Károly vezetésével Puky Gyula főispánnál.

A tisztelegés után a városháza kistanácstermében villásreggelire gyűltek egybe, mely után fél egy órakor folytatták a félbeszakított tanácskozást.

Szünet után.

Pontban félegy órakor nyitotta meg az ülést újból Kovács József polgármester, az új alelnök. Ez alkalommal mond köszönetet megválasztásáért, melylyel azt hiszi nem annyira a személyt, mint Debrecen városát kívánták kitüntetni. Kéri támogassák elnöki működésében.

Ezután folytatták a virilista intézmény feletti vitát.

Nendtvich pécsi főjegyző a virilista intézmény fentartása mellett szól, de nem úgy, hogy az a memorandumban van. Azt javasolja, hogy a virilisták is választás útján kerüljenek be a törvényhatósági-bizottságba.

Bernády marosvásárhelyi polgármester szintén fentartandónak véli a virilista intézményt és pedig jelenlegi állapotában. Ajánlja a memorandumban tett előterjesztést, azzal, hogy ne külön kerületenként, hanem egyetemlegesen, vagy pedig ha ez lehetetlen, képviselő kerületenként válasszák a viriliseket.

Abrahám László szintén fentartandónak tartja a virilista intézményt, de nem a mai alapjában. Nendtvich pécsi főjegyző indítványát pártolja.

Vásárhelyi Domokos komáromi főügyész, a virilista intézmény fentartása mellett érvel. A mai állapotot tartásuk fenn azzal a kikötéssel, hogy a tanácskozási nyelv kizárólag magyar legyen.

Kovács József elnök szerint a tárgy

ki van merítve. Ugy véli, hogy a többség kívánalma az, hogy a virilista intézmény mai állapotában tartassék fenn.

Az értekezlet többsége kimondja, hogy a virilista intézmény jelenlegi rendszerének fentartását javasolja.

Tisztviselők választása.

A javaslat szerint a szorosán vett tisztviselőket a közgyűlésnek kell választani, a segéd- és kezelő-személyzetet azonban a tanács választja.

Több tanácskozás után a javaslatot elfogadták.

Elhatározták ezután, hogy kívánatos, miszerint a tanácsnokoknak jogi, vagy államtudományi vizsgájuknak kell lenni, ugyszintén a fogalmazóknak is. A tisztviselők először hat évre, azután életfogytig választassanak.

Geml Károly felszólal és azt a pozíciót terjeszti elő, hogy a levéltárnoknak, alszámvevőknek ne legyen a közgyűlésen szavazati joga.

Institorisz Kálmán indítványozza, hogy hagyják ezt.

Az értekezlet ezt az indítványt fogadta el.

Üdvözlés.

Zechmeister Károly polgármester felolvassa ezután dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő üdvözlő táviratát, a ki Máramaros-Szigetről meleg hangon köszöntötte az értekezlet tagjait. Az üdvözlést szívesen fogadta a nagygyűlés és köszönettel tudomásul vette.

Zechmeister Károly elnök bejelentette, hogy a délelőtti folyamán a polgármesterek értekezlete tisztelgett Puky Gyula főispánnál, a ki szívesen fogadta a tisztelgőket és kijelentette, hogy a polgármesterek értekezletével szívesen rokonszenvezik.

Elnök közbevetőleg megemlítette, hogy a drezdai városi kiállításra minden magyar törvényhatóság meg van hívva. Felteszi a kérdést, nem volna e célszerű a városoknak együttesen részt venni képviselőikkel a kiállításon. Az ülés az indítványt rokonszenvvel fogadta, de pozitív határozatot nem hozott.

A határozatok formulálásánál több felszólalás történt, végül megállapodtak Zechmeister elnök formulájában.

Bizalom az elnök iránt.

Az utolsó tárgya az értekezletnek a tisztikar újjá alakítása volt. Zechmeister Károly, Győr kiváló polgármestere, a ki a kongresszus eszméjének megpendítője volt, nagyon szép beszédben indokolta meg, hogy az elnöki tisztet tovább nem vállalhatja el. A mikor befejezte beszédét, a polgármesterek tüntetőleg éljenezték a kiváló férfit, a melylyel egyhangulag dokumentálták, hogy teljes bizalommal és szeretettel ragaszkodnak Győr kiváló polgármesteréhez. Zeichmeister még egyszer felszólalt, de Brokly Tivadar pozsonyi polgármester és Institorisz aradi polgármestereknek felszólalása után még 1 évre elvállalta az elnökséget.

Az ülés után a vendégek a Nagyerdőre rándultak ki, a hol bankett volt.

ORSZÁGGYŰLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az irományok előterjesztése után a napirend következett és pedig első

pontként névszerinti szavazás Nessi Pál indítványa felett. A kik Nessi indítványát tárgyalni akarják igennel, a kik nem, nemmel szavaznak. Szavazás előtt elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: Elrendeli a szavazást. Majd kihirdeti annak eredményét. Az indítvány tárgyalása mellett 26 igennel, 121 nemmel szavaztak, mely szerint a Ház többsége határozatként kimondotta, hogy a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatot nem kívánja soron kívül napirendre tűzni. Következik a vita folytatása

a kvótabizottság kiküldése

mellett.

Gabányi Miklós: Az ellenzéknek győznie kell, mert előtte áll az igazság és háta megett a nemzet közvéleménye. A többség háta megett Bécs áll a császárral. A többség már egészen elsüllyedt abban a posványba, melyet az osztrákok csinálnak.

Elnök: A kifejezésért megint.

Gabányi Miklós: Foglalkozik a Duna-ünnepélylyel. — Egy nagyszabású szemfényvesztés volt az, a melylyel kicsalták a pénzt a nagyközönség zsebéből. Elősorolja, hogy mi történt a különböző helyeken a 2, 4, 8, 10, 25 koronás helyeken és a hajókon.

Elnök: Kéri, hogy a tárgynál maradjon.

Gabányi Miklós: Ez összefügg a tárggyal. — Az ünnepélyre lecsalták a diplomáciát, lehozták a főhercegeket, eljött a király is, Ferenc Ferdinánd főherceg 6 felsége is. — Az ünnepély meg volt és a mint véget ért a trónörökös már másnap visszautazott Bécsbe reggel 6 órakor, a főhercegeket alig lehetett visszatartani, hogy ne menjenek szintén el. A nagyközönség csak az ünnepély után látta, hogy be van csapva. Mikor a tűzijáték véget ért a hajók kezdtek leindulni

Elnök: Azt hiszi, hogy a képviselő komolyan szól, tehát hallgassa meg őt, mert szintén komolyan beszél. A felszólalásnál a tárgy keretében kell maradni. A tárgy és a képviselő felszólalása közt semmi összefüggést nem lát. Kéri maradjon a tárgynál, különben kénytelen lesz a házszabályokat alkalmazni. (Helyeslés a jobbon.)

Gabányi Miklós: Hát amint a hajók lefelé indultak a Margitsziget felé, csak nem állhatták meg, hogy ne huzzák azt a gyűlölt nótát, a Gotterhaltét. Az egész dunai ünnepély egy nagy szemfényvesztés volt, amelylyel évekre blamáltuk magunkat a külföld előtt.

Elnök: Ez még mindig nem tartozik a tárggyhoz.

Gabányi Miklós: De hozzá tartozik.

Sebess Dénes: Majd kimagyarázza. Gabányi Miklós: Ezt az egész ünnepet azért rendezte a miniszterelnök.

Issekutz Győző: Nem Széll Kálmán rendezte.

Gabányi Miklós: Dehogy nem, hiszen a klubban fundálták ki az egészséget. Hát csak azért csinálták az ünnepélyt.

Sebess Dénes: Most jön az összefüggés.

Gabányi Miklós: ... hogy megmutassák az udvarnak meg az idegeneknek, nézzétek tejjel, mézzel folyó kanaán ez az ország, megadhatja ez a magasabb

Tornaczipő 28 as számg 45 krajczár. Tornaczipő 42 os számg 60 krajczár. Tornasapka finom, darabja 40 krajczár.
Tornaczipő 34 es " 50 " Tornaczipő 46-os " 80 " Szalmakalapok rendkívül olcsón.

== MIKLÓS és MARKBREIT bazárüzletében, Frohner szálloda mellett. ==

Felbuzdulva üzletem sikeres tavaszi idényre a legújabb bel és külföldi divat és mosó árakkal megnagyobított jó menetelén raktáramat a tam. Különös figyelmet érdemel legszebb francia batis, etamin, grenadiselem vászon, ruha és blouz kellem, melyeknek megtekintését kéri és olcsó árak mellett ajánlja tisztelettel ASZTALOS IÓZSEF áruháza DEBRECEN Kossuth-utoza. ==

kvótát, megadhat ez ujoncot, mindent. Ezért volt ez az ünnevény szemfényvesztés.

Kubik Béla: Lám itt az összefüggés!

Gabányi Miklós: Pedig nagyon szégyen az ország, a végrehajtóknak van itt legtöbb dolgok. De az ex-lexes, pak-tumos, frázisos, megalkuvó miniszterelnök ezt nem akarja elhinni. A kvóta emelését az ország nem bírja el. Jól tudja ezt a többség is, mely egyenként kedves, derék, művelt, okos, sima, jó emberekből áll, de összesen élvezhetetlen, különben a többség maga sem egy párt, 17 csoportra oszlanak ott. (Halljuk! a szél-ó-balon.) Amellett még kétszer annyi klikk van ottan. Vegyük csak sorra. Ott van Apponyinak a pártja, a Géza-párt, melybe Fejérváry, Gajáry, Kubinyi és Pap Gézák, no meg Münnich és Bolgár, azután következnek Széll-párt, Vészi-párt, agrár-párt, merkantil-párt, Feilitzsch-párt, tétlen-párt.

Kiáltások jobbról: Mi az?

Gabányi Miklós: Akik nem csinálnak semmit.

Molnár Ákos: Azok vannak legtöbben.

Gabányi Miklós: Szemelvényeket olvas fel a lapokból az ex-lex ellen, majd szünetet kér, mert megizzadt és gondolatait akarja rendezni. (Derűtség.)

Szünet után Gabányi kibeszélte az ülést.

Egyház és iskola.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése.

— Első nap. —

Debrecen, május 19.

Hogy a télidő tavaszba fordult, ime bejöttek ismét a méltóságos, nagyságos, nagytiszteletű és tekintetes egyházkerületi tagok a magyar kálvinizmus mentsvárosába, Debrecenbe. A főiskolai diszteremben szép sorban megtelnek a padok és mikor a jelen voltak számbavételére kerül a sor, alig hiányzik valaki a sorból. Ha itt-ott egy-egy új név hangzik fel, csendes rezignációval gondol vissza mindenki a régi gárdistákra, akiknek örökébe fiatalabb erők léptek.

Ott, a jobb völgy első padsorában most is, ma is üresen áll még egy hely: a Tisza Kálmáné. Hanem itt a fia.

És itt vannak a többiek is: Padrah Sándor, a nagy vitatkozó; a főrendi Horthy István, a Degenfeldek, Ritoók Zsigmond stb. És mind, mind figyel, jegyezget, beszél és szavaz. A jelenlevő néhány országgyűlési képviselő is — csodálatos — kitart végig. Talán azért, mert a szomszédban nincs büffé s nincs büffé-kisasszony.

A tegnapi gyűlésről ez a tudósítás ad számot:

Kiss Áron elnök délelőtt 9 órakor nyitotta meg a gyűlést. Lendülettel, tartalmas, a legégetőbb kérdésekkel foglalkozó beszédben.

Azután a jelenlevők számbavételére kerül a sor.

A jelenvoltak.

Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző olvasta fel a megjelentek névsorát.

Ott voltak a közgyűlésen: Kiss Áron, gróf Degenfeld József, Zsigmond

Sándor, Lengyel Imre, Dombi Lajos, dr. Hajnal István, Sütő Kálmán, Uray Imre, Sulyok István, Ritoók Zsigmond, Nagy István, Dávidházy János, Nadányi Miklós, Zsigó Endre, Görömbey Péter, Gerey Albert, Dorogi Lajos, Horthy István, Szikszay Zoltán, György Endre, Bencsik István, gróf Degenfeld Sándor, Segesváry Ferenc, Domahidy Elemér, Széll Kálmán, gróf Tisza István, Biky Károly és Luby Géza mint egyházmezei esperesek, illetőleg gondnokok. Továbbá a következő egyházmezei képviselők: Szabó Lajos, dr. Balthazar Dezső, Padrah Sándor, Garzó Gyula, Futó Zoltán, Pap Imre, dr. Bakra Lajos, dr. Hegedüs Kálmán, Kallós Tivadar, Bíró János, Kiss Elek, Miskolc László, Biber József, Marjai Péter, Rác Gyula, Nagymáté Albert, Györy Lajos, Madarász Imre, Mészáros Illés, Szegedy Gyula, Bíró Lajos, Széll György, Torday Imre, Bessei József, Domahidy István, Böszörményi Lajos, Nagy Imre, Benedek László, Mártha József, Uray Géza. A következő tanácsbírák: Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Balogh Ferenc, Eröss Lajos, Thaly Kálmán, Simonffy Imre, Ujfalussy Béla, Puky Gyula, Szunyogh Szabolcs, Géresi Kálmán. A fő- és középiskolák részéről: dr. Kérészy Zoltán, dr. Erdős József, Sinka Sándor, dr. Papp Tibor, Orosz István, Szeremley Barna, Faragó Bálint, Osváth Ferenc, Horváth Ferenc, Somogyi Pál, Dicsőfi József, dr. Bartha Béla, Márton Imre, Dóci Imre, Papp Imre, Juhász Mihály, Sass Béla, Ujfalussy Béla, Tóth József, Rózsa Sándor, Márk Endre stb.

Ezután a meg nem jelenteket, köztük Tisza Kálmán grófot igazolták.

Választások.

Az egyházmezei tisztújításokról szóló jelentések következtek ezután. Az egyházmezei esperesei most ezek: Zsigmond Sándor, Sütő Kálmán, Dávidházy János, Görömbey Péter, Dorogi Lajos, Bencsik István, Dombi Lajos, Sulyok István, Segesváry Imre, Biky Károly, Nagy István. A gondnok megválasztását is tudomásul vették. — Ugyanigy tudomásul szolgált, hogy a bihari egyházmezeinek Sulyok István nagyváradai lelkész lett az esperese, a kité Ritoók Zsigmond eljenzés között mutatott be a közgyűlésnek. A kerület új tanácsbírája, Géresi Kálmán letette a hivatalos esküt és szép beszédben megköszönvén a kitüntető bizalmat, erősen fogadta, hogy szorgalmas szolgálja lesz az egyház érdekeinek. A gyűlésen történt szavazatok számbavételére ötös bizottságot küldtek ki. — A végrehajtó-bizottság rendes tagjává Zsigmond Sándort, póttagjává Sütő Kálmán esperest választották meg. — Megalakult az időszaki tanács is, melynek rendes tagjai: Dávidházy János, Kiss Albert, Könyves Tóth Kálmán, Tisza István gróf és Lengyel Imre, póttagjai: Görömbey Péter, Ujfalussy Imre, Zsigmond Sándor, Simonffy Imre és Domahidy Elemér lettek. A missziói bizottságba új tagokul Dombi Lajost és Sulyok Istvánt választották be.

Jelentések.

A lelkészi pótvizsgákról szóló jelentés tudomásul szolgált. — A tanítóképeségi vizsgákon tavaly 17 oklevelet adtak ki. Az egyházkerület múlt évi számadásait utólag is jóváhagyták. A pénzügyi-bizottság jelentéseinek egyik érdekes része a Tisza Kálmán arképe megfesté-

sének ügyéről szól. Az arképe Bencsurnak szegedi Tisza-képe után készül s remélhetőleg még ez év folyamán kész lesz. A képet a közgyűlési teremben helyezik el. — A tőkesegegy- és kongruabizottságok eljárásáról szóló jelentéseket tudomásul vették.

Örvendetes tudomásul szolgált a kuncsorbai s gelsei leányegyházak anyasításáról szóló jelentések is.

A zsinat törvénytervezet.

A zsinatelőkészítő bizottság jegyzője Zsigmond Sándor 250 rendes oldalra terjedő hatalmas könyvben adta ki a zsinat elé terjesztendő egyházi törvénytervezet munkálatait. A könyvet minden közgyűlési tag asztalán elhelyezték. A főjegyző felolvasta az egyes egyházmezeiknek a törvénytervezet passzusaira adott véleményeit. Egyetlen egyházmeze kivételével valamennyi meze s a közgyűlés is elfogadta azt a határozatot, hogy az ev. ref. egyház hivatalos gyűjtőneve ez legyen Magyarország református keresztyén egyház, az evangélikus szó kihagyásával, mely hovatovább a Luther elveit követő protestantizmusnak lesz gyűjtőfogalmává.

A tervezet második s legfontosabb pontjának ez a szövege. A magyarországi református keresztyén egyház zsinatpresbiteri rendszer szerint igazgatja és kormányozza magát. Hét egyházmezeinek helyeslő vótuma mellett a közgyűlés is elfogadta ezt a javaslatot.

Vihar Erdély miatt.

Régi, óriási fontosságú s máig is elintézetlen kérdés az erdélyi egyházkerület külön autonómiájának ügye. A kerület ősrégi, alkotmányban gyökerező specialitásai és privilégiumai régóta gátolják az egyetemes magyar ref. egyház létesülését. Az 1881-ik évi misiói alkalommal az erdélyiek ugyan egyesültek a másik négy egyházkerülettel, de kiváltságos helyzetüket nem adták fel. Ők még mindig a képviselői rendszer szerint kormányozzák magukat, a mi — türes ide, tagadás oda — abszolút jellegű pártosságot teremt az erdélyi kerület gyűlésén, a hol nem leng, mert nem lenghet szabadon a levegő. Szász Gerőt, a kiváló tudóst mondhatni elüldözték onnan, mert szabad véleményeket mert nyilvánítani. Volt értelmük e specialitásoknak addig, míg az erdélyi magnások daskalkodtak földi javakban és áldoztak sokat különálló egyházkerületük javára. De ma mindenki tudja, hogy erdélyi magnásaink javarésze szegény ember, vagyonuk a főrendiházi cenzuson is alulálló s a dédelgetett autonóm kerület privilégiumai ma már csak a testvér kerületek áldozataival tarthatók fenn. Ezekre pedig semmi szükség.

El kell ismernünk, hogy az egyházkerületi közgyűlés tagjai mély megfontolással és aggodalmas pedantériával nyultak a hangyabolyhoz. A legkitünőbb szónokok s a legkeményebb gondolkozók szoltak pro és contra a javaslatot, mely a tervezet 8-ik paragrafusában jut kifejezésre, e szavakban:

„Az egyházkerület törvényhozási jogát az országos egyház törvényes zsinata gyakorolja s a zsinat által megerősített egyházi törvényeket csak törvényes zsinat magyarázhatja, módosíthatja vagy törölheti. — A diploma leopoldianumban Erdélynek biztosított joga és több századosi különállás folytán kifejtett alkotmányos szer-

Az Otthon kávéház

m. t. vendégeit értesitem, hogy a kávéházat mátol kezdve renováltatom és fővárosi mintára fényesen rendezem be. Az átalakítás tartama alatt melyen tisztelt vendégeim részére az udvarkert és terraszin csinosan rendezve áll rendelkezésre. Kávéházamban, mely a polgárság kedvenc szórakozási helye, mint eddig úgy ezután is nagy gondot fordítok a pontos kiszolgálásra. Tisztelettel ROSENBERG SIMON kávé.

Legszebb ujdonságok!

tavaszi gypju- és selyemblouzokban, nyári szines és fehér batizt blouz-ülönlegességekben, napernyők, övök és szuponokban, kaphatók

Halmágyi Sámuel

Női ruha varróterem!

női felöltők árúházában. Feltűnő olcsó árak!

vezete érintetlenül hagyatik és részére a képviselőrendszer alapján fentartatik. És részére fentartatik, hogy alkotmányát jövőben is a képviselői rendszer elvével összhangzóan tovább fejleszthesse stb.

A bizottság a javaslata ellen legtöbb érveléssel Baltazar Dezső dr. hadakozott, a ki tíz évi záros határidőt akar adni az erdélyieknek, kik ez idő alatt lépjenek be teljesen az unióba és mondjanak le kiváltságokról. Baltazar indítványát Uray Imre orsz. képviselő, Padrah Sándor, Mártha József, a javaslat mellett Tisza István gróf, Bartha Béla dr., Erőss Lajos, Papp Imre, Görömbey Péter szóltak fel, valamennyien új és fontos érveket hozván fel.

Kiss Albert konciliánsabb hangulatot teremtett, amikor azt indítványozta, hogy fogadja el a közgyűlés a tervezet 8-ik §-át, de az utolsó (Ez részére fentartatik stb. kezdetű) passzus kigyásával. Kiss Albert közvetítő javaslata mellett Garzó Gyula és György Endre beszéltek. Legintenzívebb fényt vetett a kérdésre és a tárgyalás menetére Garzó Gyulának ez a kijelentése:

— Mondjuk ki, hogy az erdélyiek privilégiumai fájnak nekünk, de nem fosztjuk meg azokat őket, viszont azonban nem is segítjük elő azoknak fentartását sőt fejlesztését.

Es ez az igazság. Mindenki érzi, hogy, különösen az unió szempontjából, visszas az erdélyiek különállása, de a villongás tüzeit felszítani, épen ma főleg, nem lehet célszerű.

A közgyűlés, szavazásra kerülén a sor, csaknem egyhangulag a Kiss Albert indítványát fogadta el, miután előbb 29 szavazatot adott a bizottság, 33-at a Baltazar dr. indítványára. Majd folytatták a törvénytervezet többi pontjainak tárgyalását.

A délutáni tanácskozásokat fizetéslevelek, adásvételi és bírósági ügyek tárgyalásai töltötték be. A közgyűlést ma reggel kilenc órákor folytatják.

Kollokviumok a főiskolán. A főiskola theologiai akadémiáján megkezdődtek a rendes kollokviumok. A joghallgatók tanárainak egyrésze is tart időszaki kollokviumokat. Ezek a párbeszédi vizsgák tegnap kezdődtek meg.

Ünnepi követküldés. A főiskola felsőbb deákjai a hó végén ismét elszélednek, hogy piros pünköszt ünnepén minden kis faluban hirdessék az Ur igéjét. — A legátusokat kiküldő és választó gyűlés szombaton, 23-án délután 2 órákor lesz. — A gyűlésen Görömbey szénior elnököl.

VIDÉK.

Föld alá temetett munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas szerencsétlenség történt a napokban a diósgyőri vasgyár gyertyánvölgyi bányatelepén.

A szerencsétlenségnek két halottja is van, többen pedig súlyosan megsebesültek. Tudósítónk a borzalmas szerencsétlenség részleteit következőképpen írja le.

Több bányamunkás a diósgyőri vasgyárhoz tartozó gyertyánvölgyi bányatelep földhányással volt elfoglalva, miközben mintegy 12 méter magasságból az aláaknázott földtömeg leszakadt és a munkásokat

maga alá temette. A szerencsétlenség hírére azonnal a helyszínére rohantak a közelben dolgozó munkatársak és hozzáfogtak a mentési kísérlethez.

Nyolc munkást sikerült is még életben napvilágra hozni a földtömeg alól, bár ezek is nagyrészt súlyosan megsebesültek. Két munkásnak, névszerint Fodor István varbói lakosnak és Mersovszky Mihály szintén varbói lakosnak azonban már csak felismerhetetlenül elégtelenített hulláját hozták felszínre. A gyárigazgatóság azonnal jelentést tett a szerencsétlenségtől az ügyészségnek, a honnan Fűshy kir. alügyész, Kalocsay vizsgálóbíró és dr. Darvas járásorvos megjelentek a helyszínen és megejtették a vizsgálatot. Az elhunyt két munkás iránt általános a részvétel. Mindkettő derék, becsületes szorgalmas családos ember volt.

Dinamit merénylet Máramaros-Szigeten. Néhány nap előtt a máramaros-szigeteket egy óriási robbanás hangja riasztotta fel. A robbanás a felsőbb leányiskolai internátusa mellett levő sétány felől hallatszott s rövid pár perc alatt a nevezett hely az emberek ezreivel volt ellepve. Az internátusban levő tanárnöket és növendékeket a robbanás elképzeltetlen méretű hangjára páni félelem fogta el. Csak későn tértek magukhoz s már akkor a tér az emberek sokaságától volt borítva, kik kutatták a hang okát és eredetét. A rendőrök, kik rögtön a helyszínére siettek, egy munkásruhába öltözött alakot láttak szaladni. Kezében fegyver volt. Allitól megkérdezték, hogy ez az ember, ki a helyszínről látott elszaladni, egy bányamunkás az aranytárnában s így alkalmat lehetett dinamitot lopni. A munkás bevallotta, hogy ő lőtt kétszer a levegőbe. A jelen percig még nem tudni, hogy mi okból és céllal követte el a robbanást. Lehet, hogy egyszerűen örülte van dolga a nyomozásnak.

SZÍNHÁZ.

Bob herceg kerestetik. A primadonna hiányban szenvedő debreceni színház szegény direktora mahónap már az apróhirdetésekre szorul. Egy *Bob herceget* keres napok óta, de úgy látszik hiába. Telegrafált a szélrózsa minden irányába és még sem bir egy színpadi herceget kapni, a ki feleségül vegye Anniét, nyugodttá tegye a direktort s megmentse a színházat a publikum közönyétől. Ujabbán *Rózsa Lilivel*, a Magyar színház egykori kedvelt énekesnőjével tárgyal az igazgató. *Rózsa Lili* a Zilahy, éppen most szünetelő színházának subrett-primadonnája, aki Aradon már szép sikerrel játszotta Bob-ot. Ezzel egyidejűleg tárgyal a szabadkai színház subrettjével is. Az volna a Makó Lajos terve, hogy egyiket, vagy másikat a nyiregyházi szezon tartamára vendégjátékra nyerve meg. Ha sikerül, szebb jövő elé néz a társulat. Addig azonban amíg a válságos helyzet tart, még a műsor megállapítás is nehézségekbe ütközik.

Szelestey Elza színházunknál. Szelestey Elza, a Magyar Színház volt subrett primadonnája, szombaton vendég szerepelt először a Nyiregyházián működő debreceni színházunknál. — A bajuszban lépett fel. Nem telt ugyan meg egészen a színház, de a jelenlevő pub-

likum gyönyörűséget talált az előadásban. A darab tetszett, a vendégművésznőnek azonban nem volt valami különösen fényes sikerben része.

Műkedvelő előadás. A m. kir. államvasutak debreceni műhelyében fennálló „Egyetértés“ Onképző-, Dal- és Zeneegylet május 30-án a „Margit“ fürdő dísztermében táncdal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Színre kerül: „A Doktor ur.“ Bohózat 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc. Rendezi Sidó Géza. — Személyek: Dr. Sárkány — Kovácsovits Béla, Puzsér — Horváth Ferenc, Csató Bartha Miklós, Cseresnyés — Albrecht Béla, Bertalan — Zöld János, Földrajztanár — Csurgó János, Igazgató — Horváth Antal, Első rendőr — Szacsavay János, Második rendőr — Dávid István, Sárkányné — Kalicky Emma, Lenke — Csehi Eszti, Marosiné — Nagy Etel, Szobaleány — Zöld Jolánka. Helyárak: I. hely 2 kor., II. I kor. 60 fill., állóhely 80 fillér. Jegyek előre válthatók a szereplő hölgyeknél és a műhelytelepen Langer Ferenc, Palács Gyula, Szende József, Knöpfler Miksa uraknál. Pénztárnyitás este 6 órákor. Az előadás kezdete pont fél 8 órákor.

A vidéki színészet és az ex-lex. Képtelenségnek látszik, pedig szomorú valóság, hogy az ex-lex állapot keservesen sújtja a vidéki színházakat is. Költözökös alatti állanak a vidéki színházak; a nagyobbak megkezdtek nyári vakációjukat, hogy neki vágjanak a deficit vándorlásnak; a kisebb direktiók nyári szünet nélkül költözködnek egy-két hetes szezon után — egyik állomásról a másikra, — folytonos észrevétlenséggel küzdve, gázsi hiányában szűkölködve és egyre aggodva, hogy valahol megrekednek s be se vonulhatnak a következő nyári stációra, ahol esetleg valami édes kevés bérlő várja őket és kedvezőbb auspiciumok között hordozgatják szerte első előadásaik színpadjait. Minden reménysége ilyenkor a nyár beköszöntésével valamennyi színházaknak a *kormány szubvenciója*. Olyikuk ebből akarná kifizetni az egyesületnél levő nyugdíjhátralékát, a mely nagyon a körmére égett, a másik direktió a segínyt a világitási hátralék kiegyenlítésére szánta, nehogy a város lefoglalja a felszerelést, van aztán sok direktor, aki bár tél idején is nagyon rászorult a szubvencióra, tartogatta mégis május végére, hogy tagjai közt kiossa és ily módon tartsa beannunk a lelket. És most mindez a *sok reménység füstbe ment*. Az a csekély összeg, a mely a tavalyi költségvetésben elő volt irányozva, kimerült, azontul, jöllehet az idei költségvetés nagyobb segínyt preliminarál, *nem utalványoz* a *kormány egy garast sem*, sőt egyáltalán beszüntette a vidéki színházak istápolását az indemnitás hiányában. A míg a költségvetés nélkül való állapot tart, nem lesz szubvenció. A vidéki direktorok pedig derűre-borúra táviratoznak a belügyminisztériumhoz, kérvényük sürgős elintézését szorgalmazzák.

UJDONSÁGOK.

* **Ebéd Kiss Áron püspöknél.** A most folyó egyházkerületi közgyűlés alkalmából Kiss Áron ref. püspök tegnap nagy ebédet adott saját házában. Az

Tolnai Dániel cipőraktára

Piacz-utca 49. szám, postával szemben.

BALKÁNYI

fényképész.

Debreczen, Piacz-u. 81.

A fényképezés, valamint a festészet terén külföldön szerzett gyakorlatom által képesítve vagyok művész munkát és különlegességet előállítani. Képnagyítások, platin, akvarell festmények. A t. közönség pártfogását kérve, egyuttal biztosítom áram méltányosságáról, valamint lelkiismeretes kiszolgálásról.

Tisztelettel **Balkányi fényképész.**

ajánlja ujdonságait a legdivatosabb nyári cipőkben
hölgyek, urak és gyermekek részére.

Lawn-tennis- és korékpárcipők nagy választékban.

ebédre hatvan közgyűlési tag volt hivatalos. Ma délben Degenfeld József gróf, holnap délben félkét órakor ismét a püspök ad ebédet a Debrecenben időző közgyűlési tagok tiszteletére. Degenfeld gróf bankettje a Bika éttermében lesz.

*** Hangverseny az egyházkerületi közgyűlésen.** A debreceni ev. ref. tanítóképző-intézet tanárkara, növendékei zenei haladásának bemutatására, az egyházkerületi közgyűlés alkalmával tegnap délután 5 órakor hangversenyt rendezett a főiskola énektermében. A zenei előadás szamos közgyűlési tag jelent meg. A műsort a tanítóképzészek vonós zenekara nyitotta meg a Hunyadi László nyitányával. — Az I. osztály növendékei iskolai hegedűjátékkal, a zenekar a Sevilla gyöngye című műnek, az énekkar magyar népdaloknak és Verdi egy dalának előadásával működött közre. Tóth József és Orosz József harmónium kísérettel egyházi énekeket adtak elő, általános tetszés közt. A hangversenyt, a mely a növendékek bámulatos zenei képzettségéről tett tanúságot, az ének- és vonószenekar által együttesen előadott Rákócikesergő és iduló zárta be.

Eljegyzés. Deutsch Béla nagyváradi kereskedő eljegyezte Eisenberger Helén kisasszonyt, Eisenberger Jakab kedves leányát Debrecenből.

*** Új részvénytársaság Debrecenben.** A Kereskedelmi Csarnok helyiségében látogatott értekezlet folyt le az esti órákban. A város tekintélyes kereskedőiből, iparosából és a vállalkozás iránt érzékkel bíró férfiakból gyűlt össze ott egy tette kész társaság, többek közt Csanak József, Serli Ede, Konczek Géza, Löfkovits Márton és Arthur, Geréby Pál, Kovács Mihály, Hochfelder Jakab, Szávay Gyula, Hauer Bertalan, Félegyházy János, Tóth Kálmán, Debreceni Jenő, Bárdos Géza, Lovász János. — Az egybegyűltek Szávay kamarai titkárt kérték fel az értekezlet vezetésére s megbeszélték egy Debrecenben alapítandó ipari és kereskedelmi részvénytársaság tervét. A részvénytársaság 200.000 kor. alaptőkével szerveződnék s működése alapjául a Geréby-féle nagy ecetgyári telep üzemét váltaná magához, kiegészítvén e gyártási üzemeket egyéb rokonüzemekkel. — A társaság teljes egyetértésre jött ez életre való alapítás iránt. Szűkebb bizottságot küldött ki a részletek megállapítására s legközelebb megkezdik a jelenvolt alapítók a részvény-aláírást és az alakuló szervezkedést.

*** Mikor kötelesek a tőzsdések nyitva tartani üzletüket?** A dohány- és szivarárulással foglalkozó kereskedők egy részénél nagy megütközést keltett az a hír, hogy a tőzsdések vasárnap egész napon kötelesek üzletüket nyitva tartani. Az érdekelték tájékoztatásul közöljük, hogy a pénzügyminiszter 42732—902. sz. rendelete szerint vasárnap és Szent

István napján a kereskedők csak addig kötelesek dohányárukat kiszolgáltatni, a míg üzletük nyitvatartását a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megengedi; vagyis június és július hónapokban déli 12 óráig; azontul üzletüket bezárhatják és semmiféle dohányneműt nem kötelesek kiszolgáltatni. Üzleteiket egyáltalán nem tartoznak kinyitni sem: a katolikusok: husvét, pünkösd, karácsony első napján és Urnapján; az ev. ref. és ág. ev.: husvét, karácsony, pünkösd első napján, nagypénteken és áldozócsütörtökön; a zsidók új év két napján és a jamkipur napján; a gör keletiek husvét, karácsony és pünkösd első napján. Minden más napon és ünnepnapon reggel 7 órától esti 8 óráig kötelesek a tőzsdések rendes nyitott üzlet-helyiségekben dohány- és szivarneműket kiszolgáltatni.

*** A csizmadiák termelő-szövetkezet.** A csizmadiák termelő szövetkezte, melynél üdvösebb ipari intézmény régóta nem létesült Debrecenben, vasárnap, 24-én délután 3 órakor tartja alakuló közgyűlését. E gyűlés megalakítja a választmányt és megválasztja az ügyvezető igazgatót, az osztályvezetőket s a raktárnokot. Eddig 105 csizmadia jegyzett 121 betéttel. Ha valami közbe nem jön, a szövetkezet augusztus elsején már megkezdik működését. Óriási műhelytelepen gép- és kézi munkával mintegy százötven alkalmazott fogja készíteni a csizmákat. Ha a tisztikar vasárnap megalakul, ez esetben a hitelszövetkezet, mint törzsinstitút június 6-án ülést tart, melyen jóváhagyja az alapszabályokat és megerősíti a tisztviselőket.

*** Pénztárnok választás.** A kereskedelmi- és iparbanknál megüritt pénztárnoki állást tegnapelőtt töltötték be. Pénztárnokká Rédi Raimundot, a Szent-Királyi cég üzletvezetőjét választották meg.

*** A párbaj ellenes mozgalom és a tartalékos tisztek.** Ismeretes az a rendelet, amelyet Pittreich hadügyminiszter bocsátott ki a katonatisztekhez, szigorúan meghagyva nekik, hogy semmiféle párbajjelenes ligába ne merészeljenek belépni. Most ugyanilyen újabb rendeletet kaptak, még pedig a hadkiegészítő parancsnokságok utján a tartalékos tisztek is. A litografált irás azt fejtegeti, hogy a tisztek amugy is katonai becsületbírság elé kötelesek vinni alkalomadtán ügyüket, következőleg nem tartathatják magukra nézve kötelezőnek egy másik bíróság határozatát.

*** Kanyarójárvány Hajdumegyében.** Hajdumegye több községében már hetekkel ezelőtt kanyarójárvány pusztított. Legutóbban Hajduszovát községben lépett fel a kanyaró és vörheny. Eddig hatvan megbetegedés fordult elő; a betegek közül öten meghaltak. Az óvintézkedések foganatban vannak.

*** Az ex-lex és a hamis pénz.** Egy külvárosi magyar betekintett az adóhivatalba a porció irányában. Le is szurkolta a pengőt, aztán távozni készült, mikor megállították az utjában.

— Hohó, atyafi, az ötkoronás hamis.
— Ugyan már nó! Ne mondja.
Egy rendőr azonnal vitte az adózó polgárt a kapitány elé. Ott kertelt egy darabig a magyar, hogy véletlenül csuszhatott a többi közé az egyébként feltűnő ügyes utánzás, talán őt magát is becsapták vele, de utóbb csak kirukkolt.

— Hát instálom, azt gondoltam, hogy ebben sz. ec-lecces világban jó ilyen pénzzel is az adó.

*** A nőipariskola kiállítása.** A nőipariskola növendékeinek kézimunka kiállítása az intézet egyháztéri helyiségében megnyílt. Nagyon finom és szép dolgokat gyűjtöttek össze a növendékek. Ajánljuk különösen a hölgyeknek, hogy nézzék meg a kiállítást, mely néhány napig délelőtt is, délután is megtekinthető. Belépő-díj 20 fillér.

*** Jó olvasni való.** Pompásan megtérfálta egy közeli helység földbirtokosa a szeretetreméltó vendégét. A vacsora kedélyes elköltése után a tanyai hajlékban nyugodni tértek.

— Te komám, — mondja a vendég, nekem egy szokásom van már évek óta és a nélkül nem tudok elaludni.

— Mi azkérlek, szólj. Én itthon vagyok, parancsolj!

— Olvasni szoktam. Kérlek, adj valami jó olvasni valót.

— Olvasni valót?

A házigazda elgondolkozik, körülnéz a szobájában, mintha ott keresne valamit, végre kapja a gyertyát és megy kifelé:

— Majd hát hozok olvasni valót.

A vendég ezalatt szépen lefeküdt és várta barátját, aki jött is rögtön, hóna alatt cipelve egy nagy tarisznyát.

— No pajtás itt van. Hoztam olvasni valót, ezen aztán elolvashatsz akár reggelig!
— És leteszi a nagy tarisznyát, fel is bontja és mutatja neki.

Volt vagy három kiló — száraz dinnyemag!

*** A borbély- és fodrászsegédek asztaltársasága tisztelettel meghívja tagjait és a szaktársakat, foyó hó 19-én este 9 órakor a „Dréher” söresarnok helyiségében tartandó értekezletre. Minden szaktársnak kötelessége ezen az értekezleten megjelenni saját érdekében is. Tisztelettel: az elnökség.**

*** A tisztviselők adója.** Debreceni tisztviselői körökben élénk megbeszélés tárgya most egy érdekes körülmény, mely teljesen elkerülte a közfigyelmet. Nem másról van szó, minthogy május elsején az ex-lex ellenére az összes állami és törvényhatósági tisztviselőktől és nyugdíjasoktól, azok megkérdezése és beleegyezése nélkül levonták szokás szerint adójukat. A miniszter felfüggesztette már elseje előtt két nappal az adók behajtását, de a rendeletet a pénztárak nem vették figyelembe. Az adók levonása, mivel ez a tisztviselők tiltakozása ellenére is megszokott történni, egvértelmű annak behajtásával s így az ex-lex állapot miatt nagy sérelem esett a törvényen. Hisszük, hogy ennek a dolognak még igen érdekes folytatása lesz.

*** Tézene a Nagyerdőn.** A 39-ik gyalogezred zenekara kedvező idő esetén ma este tézenét rendez a Nagyerdőn. A tézene 5 órakor veszi kezdetét és fél 7 óráig fog tartani.

PROPPER ILONA

(Biedermann palota, I-ó emelet, feljárt a fölépcsőn) értesíti az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a tavasz és nyári idényre megérkeztek a legszebb s legelegánsabb ujdonságok a legolcsóbb árak mellett, ugy női, mint gyermek kalapokban.

Gyászkalapok állandó raktára!

URAK FIGYELMÉBE!

Dörre cukrász mellett.
A címre tessék vigyázni!

A legújabb divatu valódi angol gyapjuszövet különlegességeket, ugyszinte hazai gyártmányu ujdonságokat, a legnagyobb választékban, a legsolidabb szabott árak mellett posztó- és gyapjuszövet kereskedőnél szerezhetjük meg.

WEISZ ADOLF

KOSSUTH-UTCA.

Brassói szövetekben kizárólagos raktár

* **Csendőri hírek.** A kerületi parancsnokság Varga László tiszthelyettes Debrecenből Nagyszalontára helyezte át s az ottani szakasparancsnokság átvételével bizta meg. — Szojka Miklós hajdudorogi lakos egy ostornyéllal súlyosan összeverte fogadott leányát, Gál Máriát. Szojka azt hozta fel okul, hogy szükség volt a „megfenyítésre”, mert leánya éj idején minden tilalom dacára kiszökött gyakran a kedveséhez.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Bozóki Margit ev. re. 3 napos, Szilágyi Mária ev. ref. 7 éves, Grünberger Eszter izr. 25 éves, Sallai Mihály ev. ref. 74 éves, Juszku János g. k. 53 éves, Szabó Juliánna ev. ref. 52 éves.

* **Kiadó pénz** földbirtokra, kisebb bérházra. Törlesztéses kölcsönök is, a legolcsóbb kamat mellett. Bővebbet, Csapó-utca 12. A hol, egy 2200 kor. jövedelmező, a piachoz közel levő ház, jutányos áron s kedvező fizetési feltételek mellett megvehető.

* **Dr. Kerekes Lipót** orvos lakását Május 1-én Kossuth-utca 43. szám alá helyezte át.

* **Női- és gyermeknapernyők** nyári- és glacékesztyűk, női-, gyermek- és férfigarisnyák, fűzők (mider), remek crepe- és túll-boák, feltűnő szép művirágok, a legmagasabb izlésnek megfelelők, olcsón beszerezhetők Bartha Kálmán főtéri üzletében, szabott árak, tisztviselőknél 5% engedmény.

* **Jó tanács.** Mindazoknak kik pázsitot akarnak létesíteni ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri”, vagy a „Margit-szigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margit-sziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

TÁVIRATOK

Apponyi a királynál.

Budapest, május 18. Apponyi audienciájáról csak most, a gróf egyik bizalmasának révén szivárgott ki néhány mozzanat, a melyről egy fővárosi esti lap a következőket írja: Apponyi bizalmasa mondja, hogy mikor a gróf audiencián volt ő felségénél, a helyzetről beszélt s azokról a nemzeti engedményekről, a melyeket a helyzet tisztázása szempontjából meg kell hozni. Apponyi szavait a felség hüvösen hallgatta, igennel és nemmel válaszolt, de érdemlegesen nem nyilatkozott akkor sem, midőn Apponyi igazolni akarta memorandumát, a küldöttségek fogadását. Apponyi bizalmasának benyomása az, hogy nincs ok dicsekedésre a kihallgatással, a melyet egyébként írásban maga Apponyi kért a miniszterelnök utján.

Radu Demeter Széll Kálmánál.

Budapest, május 18. Radu Demeter, ujonnan kinevezett nagyváradi gör. kath. püspök ma a

képviselőházban tisztelgett Széllnél és a kormány többi tagjainál, hosszabb ideig Wlassicsnál. — Majd az ülést hallgatta egy darabig a főrendek páholyából, — végül a folyosón fogadta az ösmerős képviselők gratulálását.

A Balkánról.

Konstantinápoly, május 18. Egy szombat éjjeli Monostorból érkezett távirat jelenti, hogy a bolgár bandák kelet felé vonultak. Török csendőrök és katonák üldözik őket.

Az olasz udvarból.

Róma, május 18. Az olasz királyi udvar a jövő héten Nápolyba utazik, a hol két hétig fog tartózkodni. Az olasz királyné ősszel alighanem a délvidékre utazik egészségi okoknál fogva.

A Mont-Pelée újra dühöng.

London, május 18. Egy 14-én feladott kábel-sürgöny jelenti, hogy a Martinique-szigeten a Mont-Pelée megint dühöng. A tüzhányónak állítólag új krátere támadt és abból óriási mennyiségben tör elő a füst és hamu.

Robbanás egy gyárban.

Lüttich, május 18. A Falke és Brisauer-cég szappangyárában az este kazánrobbanás történt. Egy renovált kazánban akartak próbafűtést eszközölni, a midőn egyszerre óriási dörejrel a kazán felrobbant. Nyolc ember sérült meg súlyosan, köztük három halálosan.

HIREK.

Éjjeli posta.

A király és a válság.

— Távirati tudósítás. —

A válság fordulóponthoz jutott. Ő felsége a király tegnap délelőtt az ország összes vezető politikusait fogadta és meghallgatta véleményüket az ország mostani válságos helyzetéről. Ott jártak: Goluchovszky közöskülügy, Kállay közöspénzügyminiszter, Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Csáky Albin, a főrendihazi elnök és mint utolsó a sorban: Apponyi Albert a képviselőhöz elnöke.

Mielőtt ezeknek a fogadtatásoknak politikai mérlegelésébe belemennénk, rá akarunk mutatni arra a formulára, melylyel Széll Kálmán Apponyit is — csak hogy nyugtot szerezzen magának — egyszerűen kijátszotta.

Miután a királytól Apponyi számára elégtételt kérni lehetetlen, inkább szuggerálta ő felségének, hogy a számottevő politikai faktorokat meg kell hallgatnia és előterjesztette a fentebb közölt jegyzéket, a melyben az országgyűlés két házának elnökei természetesen szerepelnek, a nélkül, hogy egy árva szóval is említette volna Apponyinak előzetes mellőzését.

Széll Kálmán persze az ő buzgóságában, hogy lerázza magáról a nemzeti-pártiak terhet, megfelejtkezett önmagáról is akaratlanul bár, de mégis ön maga felett kongatta meg a lélekharangot, maga adta a tanácsot, hogy hívjanak össze konziliumot fellette, már pedig a konzilium rendezésén a végnek kezdete.

A képviselőházban általános a nézet, hogy azzal a ténynyel, hogy a király már foglalkozik a helyzettel, a Széll-kabinetnek befellegzett és hogy most már csak igen rövid idő kérdése, hogy más kezekbe tétessék le az ország sorsa.

× **Óváry Ferenc jelölése.** (Éjjeli express tudósítás.) A nagyvázszyoni kerület, mint nekünk táviratozzák, Óváry Ferencet óriási lelkesedéssel, egyhangulag ismét képviselőjelöltnek kiáltotta ki Nagyvázszyonban, pártunkivüli programmal. — A jelölés megtörténte után a választók színe-java kocsikra kapva, mintegy száz kocsival lobogókkal Veszprémbe vonultak Óváry Ferenc lakásához és értesítették a jelölésről. Óváry a jelölést elfogadta.

× **Őrült a vonaton.** (Éjjeli express tudósítás.) Ma reggel a budapesti nyugoti pályaudvaron nagy riadalmat okozott egy őrült dühöngése. A mikor a ceglédi vonat berobogott, az egyik harmadosztályu kocsiából rémes segélykiáltások hallatszottak, a következő perében egy öregebb ember fejével kiütötte az ablakot. Az üvegdarabok véresre vágták az arcát. Még így véres fejjel is egyre kiáltotta:

— Segítség, megölnek!

Nagynehezen megfékeztek a dühöngő embert és a mentőket hívták, a kik megállapították, hogy a szerencsétlen veszedelmes elmebeteg. Bekötötték a sebeit, azután átadták a rendőrségnek, a mely a lipótmezei tébolydába szállította. Az őrült neve Poharin Manóila és szerb földműves.

CSARNOK

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

— Folyt. köv. —

Ez rendkívüli történet, mit ön nekem elbeszél, — szölt Carlin, midőn Reginald beszédét bevégzé — de bár mily különösnek tetszik is az, még is megvagyok annak igazsága felől győződve.

UJ!

Kelmefestő és vegyszeti ruhatisztító intézet

főle női-, férfi- és gyermekruhákat, függönyök, sőt butorszövetek is. Átalaításra szánt ruhák fejtetnek el. — Rendkívüli szolid árak!

Gyors feldolgozás! Műhely Vár-utca 7. szám. Szives partfogást kér:

nyílt meg **Batthányi-utca 2. sz.** alatt Szabó Emma ó nagys. házába. Festésre elvállalunk minden. A ruhák egészben festetnek, csak a mintázással vagy

Koncz J. és Társa.

Ön kétségkívül a titkos banda kezébe jutott, mely már egy év óta rettegteni a közönséget. En hiszem, hogy önnek tapasztalatai nyomra vezetnek. Mellesleg szólva nem emlékezik ön, mikor távoztott el ön Milburn lakásáról?

— Bizonyosan nem emlékezem; de olykor ha efelől elgondolkozom, úgy tetszik, mintha valamely kocsin szállítottak volna el.

— Arranéze tehát tökéletesen tisztában van magával, hogy nem saját lábán távozott a háztól.

— Arról tökéletesen megvagyok győződve.

— Különös! — mormogá Carlin, inkább csak a maga számára tévén e megjegyzést. — Nem oly különös mint ön véli doktor és úgy hiszem, ön igazat ad nekem, ha azt is meghallgatja a mit ezután mondok.

(Folyt. köv.)

MEGÉRKEZTEK

a legjobb minőségű

cosmanosi francia batistok, douchesse, satin, indich voilék és mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok és pique ujdonságok, továbbá rumburgi, hollandi, kreás és czérnafonal vásznak, valamint a nagyhirű Scroll-gyártmányu elsőrendű schiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, szepességi damaszt asztalneműek, törülközők, ágyhuzatokra való vászon, kanavászok, zephirek, ágy- és asztalterítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom

szolid, olcsó

szabott árak mellett.

Tisztelettel

NÁDUDVARY LAJOS

FÓTÉR, a nagytőzsde mellett.
Vágó Andor-féle üzlet.

Uradalmi tea vaj

1 kiló 1 frt 20 kr.,

gyenge lipthai túró

1 kiló 80 krajczár

naponta friss minőségben kapható. Tisztelettel

DEUTSCH LAJOS
Piacz-utca 38. szám.

Szép munkáért és jó szabásért a párisi kiállítás-on oklevéllel kitüntetve

Szabó üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy 14 év óta fennálló és jó hírnevű üzletemet Csapó-utca 11. számú háztól, a tulajdonon Csapó-utca 16-ik szám alá. volt üzletemmel éppen átellenbe, megnagyobbítva áthelyeztem.

Mindennemű kész

magyar ruhákban

nagy választék van raktáron, továbbá nagy választékot tartok főleg gypjuszövet kargar és többféle posztókból. A legbecsületesebb és pontosabb kiszolgálásról biztositom a t. vevőimet.

Tisztelettel

TEGDÉS KÁROLY férfi szabó.

Megrendelések ugy helyben, mint vidékre pontosan eszközöltnék.

Vasztergályozást és gépjavítást a legolcsóbban vállal

Preizler Mór műlakatos,
Deák Ferencz-utca 22. sz.

Csak jó mosó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek a szebbnél-szebb

Karton,

Francia-batist,

Zefir,

Himzett és ajour-batist,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düszesz-szaten,

Mosó nyári kelméink

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

divatruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Csak jó mosó és elsőrendű minőségek!

Pünkösdi ujdonságok!

mindenféle kivágott, átkapcsoló, oldalgombos, regatta és magas női, gyermek és leány-czipők, sandálok

legnagyobb választékban és legjutányosabban

Neumann Testvérek

czipő-, kalap- és uri divatkereskedésében (Piacz, Tiszapalota) kaptók.

Kiadó üzlethelyiség.

Piacz utca 28. szám alatt a Blatner Gyula üveg és porcelán üzlethelyisége folyó hó 15-től kiadó. Értekezhetni Nádudvari Lajos vászon- és kézműáru üzletében, ezen kiadó üzlethelyiség mellett.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy 45 év óta a debreczeni piacon fennálló

czipő üzletemet

Kossuth-utca 2. sz.

a városház épületébe

áthelyeztem és tetemesen megnagyobbítottam, régi jóhírnevű üzletemet vezetőségével Gusztáv és Gyula fiamat biztam meg.

Női, férfi és gyermek-czipő raktáram

kizárólag saját készítményem s a mellett versenyeznek a silány külföldi gyártmányok áraival is.

Olyan munkaerő áll rendelkezésemre, hogy a legkényesebb igényeket is a legjobban kielégíthetem, különösen a mérték szerinti megrendeléseknél.

Az eddigi szives támogatást megköszönve, kérem továbbra is jóakaratu pártfogását.

Tisztelettel

Weidner József.

Beszerzi magának minden jó házi asszony; ha meglátja:

MENTZE HENRIK ujdonságok áruházában, **DERRECZEN,** Piacz- és Szt.-Anna-u. sarkán

a most érkezett

„SUPERIOR“ tüzzománcz főzőedényeket,

melyek meglepő szép vörös-barna színben, minőségre és tartósságra felülmulhatatlanok. (Kéretik a „Superior“ védjegyre ügyelni.) — Egyszeri próba elégséges arra, hogy bárki is meggyőződjék arról, hogy kizárólag jó minőségű árut, olcsó szabott árak mellett **MENTZE HENRIK** ujdonságok áruházába szerezhető be a legjobban, hol igen nagy választék van háztartási különlegességekben, gyermekjátékokban, műiparukban, piperezikkekben és mindenféle alkalmi ajándékokban.

Pénz-, szivar- és cigarettatárcák, kézi bőröndök, haj-, ruha- és fogkefék, szappanok, puderek, valódi kölni víz és illatszerek, tükrök és fényképkeretek, valódi doubbe és gyász nyakláncok, brostük és fülbevalók, teljes tennis felszerelés, hintaágyak, ugyszintén valódi egyiptomi cigaretta papirok s.b.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Apró hirdetések.

Díja 10 fillér, az illék, mindenki vértől és
4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott és
4 kor. 8 fillér.

Kövérbeni tudakozásokra posz-
tosean válaszolunk, ha a szükséges
postabélyeg beérkezett.
Apró hirdetések 4 kor. 8 fillér.

Levelezés.

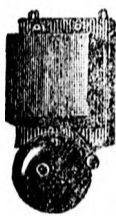
Mesarthim átveheti levelét.

Ajánlat

Erdemes megnézni a Wallerstein Fülöp fia
cég kirakatát a Piacz-utcán. A mi szepet ujat
az idei divat nyujt itt van felhalmazva. Női
ruhaszövetek, kartonok, francia és belga
mosó árak, napernyők övek stb. annyi van
egy raká-on, hogy a szem nem telik be a látá-
sával. A mi az árakat illeti azok pedig oly
hihetetlenül olcsók, hogy sokan kételkednek.
Pedig csak tessék a nagyérdemű vevőközönség-
nek az üzletben kissé széjjel nézni (venni nem
kell) semmiesetre sem fogja megbánni.

Boros Testvérek női-divat áruházában divatos
Ruhakelmék. Selymek. Sefrek. Divatos jó Batis-
tok. Vászna. Szönyegok. Jó, olcsó Fügönyök.
Ágycitők. Piperecikkek.

Villanyos házi csengők és telefonok
javítás és új berendezés szakszerűen
készít fél és másfél évi jótállás
mellett, tehát a rendben tartás
ingyen. Villamos műszerek és
felszerelések raktára. Földvári
L. debreczeni első Mechanikai és
Elektrotechnikai gépgyári műhely és
vállalat Kossuth-u. 1. sz. az udvarban.

Karbolineum és kátrány, kis és nagy mennyiség-
ben kapható Félégyházy János üzletében.

Haj- és bajuszfestők, fejmosó és hajhullás ellen-
szerek, mosdószappanok, parfümök, az arcbőr-
fenntartó Ibolya krém, Mignon rizspor 1 koronát
ért kapható Márton Gyula férfi- és női divat-
üzletében a „Bika” mellett.

Gyomor, bél és májbajokban leghatásosabb a
Bikszádi fürdő. Fürdő leírást és minden felvilá-
gosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság.

Kárpitos munkákat, ülő butorokat, szalon és
ebédlő garnitúrákat, javításokat, madráczok ké-
szítését, függönyök felrakását legolcsóbban el-
vállalom Székely Sámuel kárpitos, Szent-Anna-
utca 14.

Ha jó árut készítünk, nem kell a közönséghez
könnyörgni, hogy „pártolja” a magyar ipart. A
szánalmas pártolás helyett akkor az a saját ér-
dekében vásárolja. Ez az eset áll fenn a Mis-
kolczon gyártott mosdószappanokkal is. Ezek
között kiválik a pármái ibolya szappan kel-
lemes illatával, üdítő, gyöngéd, bőrfenntartó ha-
tásával. Jobb, mint bármilyen külföldi szappan.
Egy drb. 80 fillér, 3 drb. 2 kor. 20 fillér, készíti
Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolczon.
Debreczenben kapható: Tóth Béla gyógyszer-
tárában, Szent-Királyi Tivadar, Kálna: Lipót,
Benyáts Emil, Kontsek Géza, ifj. Ozeglédy
József, Márton Gyula, Weiss Sándor, Tóth
Kálmán és Balázs Ödön gyógyosztárában. Fenti
raktár-saimnál különféle olcsóbb, de nagyon jóy
más szappanaim is kaphatók.

Nyári lakokba való költözködést legolcsóbban
eszközöl Kupfer Jenő és Társa Bothlen-utca
23. sz. Telefon 84. sz.

Egy leány ajánlkozik elárúsítónőnek, tejsarnokba
vagy dohánytösdőbe. Minárik József Péterfia-
utca 39.

Kereslet

Ujságelárúsítók jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

3-400 katasztrális hold föld kerestetik haszon-
bérbe. Ajtó-utca 8. szám.

Borbélysegéd fölvetetik Nagy Lajoshoz, Mester-
utca 50. Ugyanott egy kisegítősegéd szombat,
vasárnapokra állandó alkalmazást kap.

Házmeester egyszersmind bolti szolgál, nős, gyer-
mektelen felvétetik Piacz-utca 71.

Varróleányok felvétetnek Nógrádi Sándornénál
Kossuth-utca 61.

Mint gazda, gazdaságba állást keres, ki eddig
saját gazdája volt. Címe: Boros elhelyező Nyi-
regyháza.

Teljes ellátást intelligensebb háznál keresek.
Cím a kiadóban.

Tanulónak ügyes fu elektrotechnikai műhelyben
felvétetik Kossuth-utca 1. sz. az udvarban.

Czukrástanoncz jó családból való felvétetik,
Borsy czukrászdába.

Eladás

Képes folyóirat 24 füzet, egy évfolyam, olcsón
eladó. Cím a kiadóba.

Több Első Debreczeni Takarékpénztári részvény
jutányos áron eladó. Értekezhetni a kiadóhi-
vatalba.

Eladó bor. Kitünő minőségű diószegi 1901. év
termésű fehér bor, nagyban és hordó számra is
eladó. Értekezhetni Rákóczi-utca 15. sz. alatt.
Ugyanott ménesi jellegű vörös bor is kapható.
Valamint 20-22 éves bakar bor is.

Homokkert I-ső járás, 59. számú ház három
rendbeli lakosztállyal, 600 négyszög öl szőlővel
jutányos áron eladó.

Biczikli eladó vagy elcsereendő, a Nyugoti-utca
2. szám alatti fodrászüzletbe.

Borbélyület 100 frt havi bevétel és havonta
boltbér 6 frt fizetéssel elutazás végett eladó.
Tizenhárom-város-utca 12. sz.

Kerti fecskendőt, uthen-
gert, lóczát, asztalt,

kert- és sirracsokat,
sirkereszteket,
természetben megtekinthető, modern minták
után legjutányosabban készít

Vasöntőde és géplakatosság

Péterfia végén, a Hadházi-utczában.

Ugyanott a legtökéletesebb
kutszivattyuk

és minden építkezési vastárgyak
olcsó gyári áron kaphatók.

Remek választékban megérkeztek

himzett és francia batisztok,
fulardinok, kartonok, duchessek,
sephirek, divatszövetek, schiné
és esipkeernyők és sok más ta-
vaszi ujdonságok.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét

jól mosható ruha
sephirjeinkre

■ métere 18 krajozar ■

melyből néhány 100 vég
áll rendelkezésükre...

LOVASS és LADÁNYI

Piacz-utca 7. (Bika szálló mellett.)

■ Mintákat tessék kérni. ■

Szobapadlóakk

por-, olajfesték
és parketmázak

legjobb minőségben, legolcsóbban beszerezhető

Terei József cég utódánál.

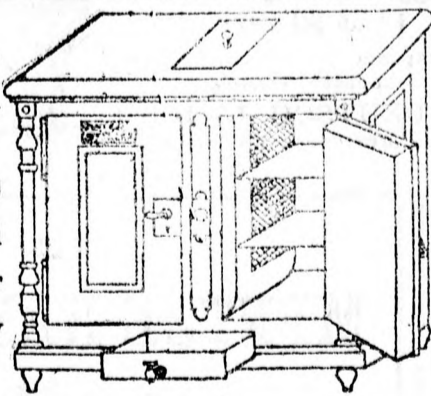
Kizárólagos festék és zsiradék nagy-
raktár. Debreczen, Hatvan-u. 13. sz.

Vendéglő bérbeadás.

Balmazújváros nagyvendéglője 1904
évi január 1-től 1909. évi december
31-ig, a hozzá tartozó összes épületekkel
haszonbérbe adatik.

Az ajánlatok Békéssy László ur
igazgatóhoz, Debreczen, Péterfia-utca
13. sz. intézendők.

A melegebb idő beálltával ajánlom a n.
é. közönség becses figyelmébe új szerkezetű
jégszekrényeimet,
melyek ma napság már egyetlen családnál
sem hiányozhatnak. Előnyök, hogy 20 fillér
ára jég két napra elegendő s a jégszekrény
hőmérséklete állandóan egyforma.

Uj szerkezetű szabadalmazott
fagylalt- és vajkészítő gépek.

Ajánlok továbbá lakás berendezésekre képeket, tükroket, ebédlő,
salon s hálószoba lámpákat, faldiszeket, diszasztalkákat, mosdóasztalokat,
pálmaoszlopokat.

Nyaralók berendezésére magyar stíli faldiszeket és étkezőkészleteket,
asztali és függő szellőmpákat, petroleumra és gyertyára.

Lám Sándor üveg és porcellán
áruhaza,
Debreczen, Piacz- és Hatvan-utca sarok.